

INFORMATIE VOOR DE PATIËNT

VOORZIENINGEN VOOR PERSONEN MET EEN BEPERKING

Mensen met een beperking kunnen in veel gevallen genieten van een reeks aangepaste maatregelen. U vindt hieronder een beknopt overzicht van wat er bestaat. Voor volledige **informatie over voorwaarden en uitzonderingen**, verwijzen we naar de bevoegde diensten. Indien de behandelende arts en de sociaal verpleegkundige oordelen dat u misschien in aanmerking komt voor één of meerdere voorzieningen, dan helpen ze u graag met de aanvraagprocedure. De goedkeuring kan alleen de bevoegde dienst zelf geven.

1. TEGEMOETKOMINGEN

FOD – Sociale Zekerheid

► INKOMENS VERVANGENDE TEGEMOETKOMING

Maandelijks inkomen voor personen die als gevolg van hun beperking niet kunnen werken of die minstens 2/3 minder verdienen dan een normale wedde.

Leeftijd: tussen 21 en 65 jaar.

► INTEGRATIETEGEMOETKOMING / TEGEMOETKOMING VOOR HULP AAN BEJAARDEN

Vergoeding voor personen die hulp nodig hebben bij de dagelijkse activiteiten (koken, eten, zich wassen, poetsen,...).

Leeftijd: tussen 21 en 65 jaar voor een integratietegemoetkoming.

Leeftijd: boven de 65 jaar voor een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

Toekenning is alleen mogelijk als er hulp nodig is voor meerdere activiteiten. De behandelende arts kan het verlies van zelfredzaamheid evalueren op basis van een puntensysteem. Als de score hoog genoeg is om in aanmerking te komen, kan een aanvraagprocedure gestart worden.

Voorwaarde:

- De inkomsten van patiënt (en partner) mogen niet hoger zijn dan de inkomensgrens die de FOD vastgelegd heeft.
- De aanvrager moet ingeschreven zijn in het bevolkingsregister.
- De aanvrager moet in België gedomicilieerd zijn en er werkelijk verblijven.

Aanvraagprocedure:

Ga langs bij de sociale dienst van uw mutualiteit of OCMW. Daar zal men u graag helpen met de aanvraagprocedure. U kan ook rechtstreeks contact opnemen met de dienst Sociale Zekerheid.

Voor meer informatie:

Federale Overheidsdienst (FOD) – Sociale Zekerheid, zie p. 11

2. TEGEMOETKOMING HULP VAN DERDEN

RIZIV – MUTUALITEIT

Forfaitaire tegemoetkoming van het ziekenfonds voor personen met een uitkering voor arbeidsongeschiktheid, die hulp nodig hebben bij hun gewone dagelijkse activiteiten.

Voorwaarde:

- U bent 4 maanden of langer arbeidsongeschikt en uitkeringsgerechtigd.
- De adviserende geneesheer geeft u een score van 11 (of meer) op 18 voor de hulp die u nodig heeft bij minstens 4 van volgende activiteiten:
 - uw verplaatsingen
 - eten / eten maken
 - persoonlijke hygiëne / aan- en uitkleden
 - huishouden / onderhoud van de woning
 - toezicht houden / herkennen en vermijden van gevaar
 - sociale contacten / communicatie
- U heeft die hulp tenminste 3 maanden nodig.

Aanvraagprocedure:

Neem contact op met uw mutualiteit. De adviserende geneesheer onderzoekt of u voldoet aan de voorwaarden. Bij opname in een ziekenhuis of andere instelling, kan hulp van derden geweigerd of geschorst worden.

3. MANTELZORGPREMIE

Provincie of gemeente

Zorgbehoevende personen zijn thuis vaak aangewezen op langdurige en onbezoldigde hulp van mantelzorgers (een familielid, buur, vrienden). In sommige provincies en gemeentes kunnen zorgbehoevendenden een premie aanvragen die ze kunnen gebruiken voor de financiële ondersteuning van die hulp.

Aanvraagprocedure:

Om te weten of uw provincie en/of gemeente een premie uitkeert, en voor welk bedrag, kan u het provinciebestuur of het gemeentebestuur (of OCMW) contacteren. De aanvraagprocedure, de uitbetalingen en het bedrag van de premie variëren van plaats tot plaats.

4. DE VLAAMSE ZORGVERZEKERING

Vlaamse Overheid

De Vlaamse zorgverzekering richt zich naar personen die op Vlaams of Brussels grondgebied verblijven en langdurig op anderen beroep moeten doen voor niet-medische zorgen. Rechthebbenden krijgen een maandelijks forfaitair bedrag¹ als tussenkomst in de onkosten.

Er zijn 2 soorten vergoeding:

- **ZORGVERGOEDING VOOR MANTEL- EN THUISZORG:**

voor personen die thuis wonen (of in een serviceflat, een centrum voor dagverzorging of een kortverblijf) en hulp krijgen zoals familiale hulp, poetsdienst, warme maaltijden, hulp van familie of vrienden (mantelzorg) ...

- **ZORGVERGOEDING VOOR PROFESSIONELE RESIDENTIËLE ZORG:**

voor bewoners die in een woonzorgcentrum (WZC), een rust- en verzorgingstehuis (RVT) of een psychiatrische verzorgingstehuis (PVT) verblijven dat door de Vlaamse overheid erkend is.

Voorwaarde:

De aanvrager moet een attest kunnen voorleggen

- van de behoefte aan zware verzorging of
- van verblijf in een instelling die erkend is voor het krijgen van een zorgvergoeding.

Aanvraagprocedure:

- Indien u een geldig attest bezit, kan u rechtstreeks contact opnemen met uw Zorgkas² om de aanvraag in te dienen.
- Een attest van zorgbehoevendheid kan u aanvragen bij uw mutualiteit of bij een dienst voor thuiszorg, het OCMW of sommige andere instellingen. De dienst duidt een 'gemachtigd indicatiesteller' aan, meestal een maatschappelijk werker, om uw hulpbehoefte te bepalen.
- Personen die in een instelling verblijven, kunnen daar een attest vragen. Het recht op vergoeding gaat in op de eerste dag van de vierde maand die volgt op de datum van de aanvraag.

Voor meer informatie:

Vlaams Agentschap Zorg & Gezondheid, zie p. 11

¹ Bedrag voor Mantel- en thuiszorg op 01.05.2017: 130 euro per maand

² In Vlaanderen moet elke inwoner ouder dan 25 jaar aangesloten zijn bij (en jaarlijkse bijdrage betalen aan) één van de 7 bestaande Zorgkassen (Vlaamse Zorgkas, Zorgkassen van de mutualiteit, Zorgkas van DKV). Meer info bij uw Zorgkas.

5. INCONTINENTIEFORFAIT

Mutualiteit

Mensen die incontinent zijn voor stoelgang of urine kunnen onder bepaalde voorwaarden een tussenkomst krijgen in de bijhorende verzorgingskosten. De vergoeding bestaat uit een jaarlijkse forfaitaire premie. Ze kan toegekend worden aan twee categorieën van personen:

- personen die incontinent en zwaar zorgbehoevend zijn,
- personen die niet zorg-afhankelijk zijn maar een onbehandelbare vorm van incontinentie hebben.

Aanvraagprocedure:

De aanvraag wordt bij de mutualiteit ingediend. De thuisverpleegkundige en/of huisarts kunnen de nodige formulieren invullen of de betrokkene kan contact nemen met de dienst maatschappelijk werk van zijn of haar mutualiteit.

6. SOCIALE INTEGRATIE VAN PERSONEN MET EEN HANDICAP (VAPH)

VLAAMSE OVERHEID

Personen met een langdurige beperking kunnen hulp aanvragen bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). De toegekende hulp is bedoeld om de zelfstandigheid en de levenskwaliteit van de aanvrager te verhogen.

Mogelijke vormen van ondersteuning zijn:

- Financiële tussenkomst:
 - bij aanschaf van hulpmiddelen (bv. een douchestoel),
 - om aanpassingen te doen (bv van de wagen of thuis),
 - voor bijstand van personen (bv. van een tolk),
 - voor vervoerskosten naar school,
 - Steun aan diensten die opvang organiseren aan huis (diensten voor thuisbegeleiding, pleegzorg, begeleid wonen...).
- Steun aan verblijfsinstellingen (internaten en tehuizen, semi-internaten en dagcentra, instellingen voor kortverblijf.
- Toekenning van een budget aan mensen die thuis praktische en organisatorische hulp krijgen van een persoonlijke assistent.

Algemene voorwaarde (zonder de uitzonderingen):

- In Vlaanderen wonen of verblijven.
- Op het moment van de eerste aanvraag jonger zijn dan 65 jaar.

Aanvraagprocedure:

- De procedure start met een "aanvraag voor ondersteuning" waarop u uw beperking en de gevolgen ervan omschrijft en vermeldt welke ondersteuning u vraagt.
Dit formulier stuurt u op naar de provinciale afdeling van het VAPH in uw provincie.
- Nadien wordt u onderzocht door een multidisciplinair team (MDT) dat nagaat of de gevraagde hulp inderdaad de meest geschikte hulp is in uw dagelijkse leven (uw werk, opleiding, huisvesting, vrije tijd, mobiliteit ...). Het opmaken van dit advies is gratis maar moet gebeuren door een erkend MDT. Elke provincie heeft een 50-tal erkende centra waaruit u zelf kan kiezen. Informeer u vooraf want niet alle centra hebben dezelfde specialisaties³.

Voor meer informatie:

<http://www.vaph.be>

VAPH – Provinciale Afdeling Vlaams-Brabant, zie p. 11

7. PARKEERKAART

FOD – Sociale Zekerheid

Met een parkeerkaart kan u:

- parkeren op plaatsen voor personen met een handicap,
- in een aantal steden en gemeentes gratis/langer parkeren op betaalparkings/blauwe zones.
(u kan dit navragen bij de plaatselijke besturen).

De kaart is altijd strikt persoonlijk. U mag ze als chauffeur en als passagier gebruiken maar de kaart mag niet door anderen gebruikt worden als u niet zelf in de wagen zit.

Voor informatie over gebruik in het buitenland, verwijzen we naar de betrokken ambassades.

³ Het UZBrussel beschikt niet over een erkend MDT maar werkt nauw samen met het revalidatieziekenhuis Inkendaal in Vlezenbeek (tel: 02 531 51 11).

Voorwaarde:

- Ofwel een officiële erkenning hebben van blijvende invaliditeit:
 - van minstens 80% of
 - van minstens 50% invaliditeit van de benen.
- Ofwel erkend zijn als oorlogsinvalide (burgerlijk of militair) met een invaliditeit van minstens 50%.
- Ofwel een volledige verlamming of amputatie hebben van beide armen.
- Ofwel een minimum aantal punten halen voor verlies van zelfredzaamheid (zie Tegemoetkomingen).

Aanvraagprocedure:

- Indien u over één van deze attesten beschikt, kan u uw aanvraag rechtstreeks bij de FOD indienen.
- Hebt u nog geen attest en geen dossier bij de FOD? Vraag via de sociale dienst van uw mutualiteit of OCMW om een aanvraag bij de FOD in te dienen. Een arts onderzoekt of u een parkeerkaart kan krijgen of niet.

Voor meer informatie:

Federale Overheidsdienst (FOD) – Sociale Zekerheid, zie p. 11

8. VERMINDERINGSKAART VOOR HET OPENBAAR VERVOER

FOD–Sociale Zekerheid

Met deze kaart reist u gratis met bus, metro en tram op de gewone verbindingen van de drie regionale vervoermaatschappijen MIVB, TEC en De Lijn en op binnenlandse treinverbindingen (NMBS) in 2de klas. Daarnaast krijgt u korting op bepaalde vluchten van Brussels Airlines.

Voorwaarde:

Blind of slechtziende zijn, met een blijvende invaliditeit van minstens 90%.

Aanvraagprocedure:

- Als u vroeger al een attest van volledig blindheid van de FOD heeft ontvangen kan u de aanvraag rechtstreeks naar daar opsturen.
- Heeft u nog geen attest en geen dossier bij de FOD? Vraag via de sociale dienst van uw mutualiteit of OCMW om een aanvraag bij de FOD in te dienen.

Voor meer informatie:

Federale Overheidsdienst (FOD) – Sociale Zekerheid, zie p. 11

Rijgeschiktheid is een belangrijke voorwaarde om een auto, motor, vrachtwagen of bus te mogen besturen. Rijden zonder de nodige geschiktheid is strafbaar en kan ook zware financiële gevolgen hebben bij een ongeval. De verzekering kan immers eisen dat de bestuurder de kosten aan de tegenpartij terugbetaalt aan de verzekering.

Daarom moeten personen die een handicap hebben en plaats willen nemen achter het stuur, vooraf verplicht contact opnemen met CARA, een centrum dat deel uitmaakt van het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid.

Wat kan CARA doen?

- Nagaan of de kandidaat medisch geschikt is om een voertuig te besturen. Zowel lichamelijke problemen als bijvoorbeeld concentratie- en gedragsstoornissen kunnen onderzocht worden.
- Uitvoeren van praktijktests.
- Onderzoeken welke aanpassingen er aan de wagen kunnen gebeuren.
- Aangepaste lesauto's ter beschikking stellen van rij scholen.
- Kandidaten praktisch en administratief wegwijs maken (mogelijke financiële tussenkomsten, advies om de wagen te laten aanpassen, autokeuring, ...).

Attest van rijgeschiktheid

Zowel bestuurders die al een rijbewijs hebben (al of niet ingeleverd) als personen zonder of zonder volledige rijopleiding kunnen een attest van rijgeschiktheid aanvragen.

Cara onderzoekt de kandidaat en beslist of een attest kan afgeleverd worden en zo ja, of daar speciale voorwaarden aan verbonden worden (vb aanpassing van de wagen). Met het attest kan een voorlopig rijbewijs, een ingeleverd rijbewijs of een leervergunning aangevraagd worden.

De dienstverlening van het Cara is volledig gratis én verplicht.

Voor meer informatie:

www.bivv.be

CARA (Centrum voor Aanpassing aan het Rijden voor gehandicapte Automobilisten): zie p. 11

9. VOORZIENINGEN NA ONTSLAG UIT HET ZIEKENHUIS

- **Thuisverpleging**

Wie thuisverpleging nodig heeft, kan contact opnemen met een zelfstandige thuisverpleegkundige of met de mutualiteit of een andere organisatie voor thuiszorg. De sociaal verpleegkundige van de afdeling kan u, zo nodig, helpen. Thuisverpleging wordt door de mutualiteit terugbetaald maar soms is er een eigen bijdrage te betalen (lidgeld, materiaal).

- **Andere thuishulp**

Poetshulp, familiale hulp, warme maaltijden kunnen bij verschillende instanties aangevraagd worden (bv. OCMW, gemeente, mutualiteit, privé organisatie). Hiervoor zijn er soms (lange) wachttijden en dus doet u best tijdig uw eventuele aanvragen. Neem voor meer informatie en praktische hulp contact op met de sociaal verpleegkundige.

- **Advies ergotherapie**

Op sommige eenheden in het ziekenhuis is een ergotherapeut(e) aanwezig die kan meezoeken naar manieren en hulpmiddelen om thuis zelfstandig verder te leven. De meeste hulpmiddelen zijn vlot te verkrijgen bij de mutualiteiten, apothekers en bandagisten.

Sommige mutualiteiten hebben ook zelf een ergotherapeut(e) die aan huis komt voor bijkomend advies over mogelijke aanpassingen aan de woning.

- **Kinesithérapie**

Als u thuis nog kinesithérapie moet volgen, krijgt u het nodige voorschrift mee. U kan zelf een kinesitherapeut contacteren of contact leggen via uw huisarts of uw mutualiteit.

U kan ook ambulantly op onze dienst Fysische Geneeskunde en Revalidatie terecht, waar we kinesithérapie kunnen combineren met ergotherapie.

- **Abonnement voor de parking**

Patiënten die vaak naar het ziekenhuis moeten komen, kunnen bij de parkeerwachter een abonnement aanvragen om aan verminderd tarief te parkeren op parking 1.

Heeft u nog vragen of wenst u een afspraak met de sociaal verpleegkundige, dat kan:

- via de (hoofd)verpleegkundige van uw eenheid
- via het secretariaat patiëntenbegeleiding, ☎ 02 477 88 01

In de meeste gevallen kunt u voor bijkomende hulp ook bij uw mutualiteit terecht.

AANVULLENDE CONTACTINFORMATIE

✓ FOD (Federale Overheidsdienst) Sociale Zekerheid

Directie-generaal Personen met een handicap
 Administratief Centrum Kruidtuin – Finance Tower
 Kruidtuinlaan 50 bus 150
 1000 Brussel

☎ 0800/987 99 (weekdagen van 8.30 uur tot 13 uur) ; fax: 02 509 81 85
<http://www.handicap.fgov.be> ; e-mail: handin@minsoc.fed.be

✓ RIZIV (uitkeringen, reglementering en geschillen)

☎ 02 739 76 19
 e-mail: regulation-allowances@riziv.fgov.be

✓ Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid

Koning Albert II-laan 35 bus 33
 1030 Brussel
 ☎ 02 553 35 00 ; fax: 02 553 35 84
 e-mail: zorg-en-gezondheid@vlaanderen.be

✓ Afdeling Vlaamse zorgverzekering

☎ 02 553 46 90 ; fax: 02 553 07 25
<http://www.zorg-en-gezondheid.be/zorgverzekering.aspx>
 e-mail: zorgverzekering@vlaanderen.be

✓ Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)

Provinciale Afdeling Vlaams-Brabant
 Vlaams Administratief Centrum
 Diestsepoort 6/57
 3000 Leuven
 ☎ 016 31 12 11 ; fax: 016 31 12 29
 e-mail: leuven@vaph.be

✓ CARA

Haachtsesteenweg 140
 1130 Brussel
 ☎ 02 244 15 11 ; fax: 02 216 43 42
 e-mail: cara@bivv.be

Kijk ook op www.rechtenverkenners.be. Daar staan alle mogelijke tegemoetkomingen gerangschikt volgens woonplaats.

Deze folder is indicatief en geeft enkel informatie van algemene aard. Volledige of gedeeltelijke overname van de tekst is uitsluitend toegestaan na voorafgaande toestemming.

Voor reacties op deze brochure: Annie.vandenbroeck@uzbrussel.be

UZ Brussel
Brussels Health Campus
Laarbeeklaan 101
1090 Brussel
tel: 02 477 41 11 www.uzbrussel.be info@uzbrussel.be

Verleende haar medewerking aan deze brochure: mevr. Dorien De Weerd, sociaal verpleegkundige

Uitgave: mei 2017

Verantwoordelijke uitgever: Prof. dr. M. Noppen